
EDITORIAL

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

Dostává se k vám první číslo ProInflow v roce 2011. Zároveň je to první číslo, které kompletně zajistila nová výkonná redaktorka časopisu Kateřina Hošková (pokud vám její jméno přijde povědomé, pak vězte, že má za sebou mimo jiné zkušenost na postu šéfredaktorky spřízněného časopisu Inflow). Ráda bych Kateřině poděkovala a popřála, ať je pro ni práce na ProInflow pozitivní zkušeností.

První číslo ProInflow v tomto roce jsme se rozhodli věnovat široké problematice metodologických otázek a výzkumů v oboru informační vědy a knihovnictví. Právě náš obor totiž bývá často (i zevnitř) kritizován za málo precizní a nedostatečný výzkum. Články v tomto čísle snad ukazují, že v kontextu české informační vědy se však rozhodně nejedná o téma opomíjené.

V tomto čísle se na problematiku oborové metodologie a výzkumů podíváme z mnoha perspektiv. Chcete-li začít na nejobecnější (filozoficko-metodologické) úrovni, začtěte se nejprve do překladu zahraničního článku. Od autorky i vydavatele jsme dostali svolení publikovat překlad první kapitoly v České republice nevydané knihy *Theories of Information Behavior* (ed. Karen E. Fisher). Maria J. Bates v ní vysvětluje pojmy metateorie, teorie a modely a definuje 13 metateoretických přístupů (metateorie je pro Bates užší pojem než běžněji používaný termín paradigma) informační vědy a knihovnictví. Její pojetí pomáhá pochopit složitou podstatu vztahu metodologie a teorie v našem interdisciplinárním oboru.

Obdobné téma řeší i další zahraniční příspěvek - Jela Steinerová se v článku *Metodologické problémy výskumov v informačnej vede* vysvětluje a srovnává tradice experimentálních inforatických přístupů a teoretických filozofických a sociálně-psychologických tradic zkoumání. Charakterizuje čtyři metodologické přístupy v současné informační vědě: filozoficko-analytický, kognitivismus, sociálně-doménový přístup a pluralismus. Zvláštní pozornost věnuje informační ekologii jako aktuálnímu přístupu k metodologii výzkumu a představení jejího využití ve vlastním výzkumu akademického informačního prostředí.

Trojici metodologicko-filozofických textů uzavírá Jiří Stodola s pokusem teoreticky prověřit rekonstruktivní hermeneutiku navazující na dílo Emilia Bettiho

jako obecnou metodologii informační vědy. Jeho článek je ukázkou konkrétního epistemologického přístupu k informační vědě a jako takový je vhodné číst právě v kontextu dvou předchozích. Stejný autor v nerecenzované části časopisu představuje kognitivní paradigma vědy v kontextu smyslového postižení.

Sestoupíme-li o úroveň níž v obecnosti příspěvků, seznámíme se s textem Zuzany Šidlichovské s názvem *Evaluační přístupy k informačnímu managementu ve státní správě*. Ten nabízí metodologický pohled na analýzu informačních a komunikačních procesů i přehled konkrétních využitelných metod. Další článek již představuje konkrétní aplikaci výzkumných metod – v článku *Výzkum spokojenosti uživatelů Moravské zemské knihovny* shrnuje Irena Prázová konkrétní výsledky rozsáhlého dotazníkového šetření mezi uživateli knihovny. V rubrice Zajímavosti z oboru poté můžete najít zhodnocení online aplikace, která byla využita pro dotazování (autorkami článku jsou Irena Prázová a Michaela Sošková).

Poslední článek Daniely Džuganové *Informačná gramotnosť jako klíčová kompetencia vzdelávania na slovenských vysokých školách* je ohlédnutím za předchozím číslem ProInflow. I v něm však můžete najít výsledky výzkumu realizovaného v roce 2004 ve Slovenské republice.

V nerecenzované části časopisu si dovoluji nabídnout potenciální téma pro další výzkumy. V letošním roce uzavřený projekt SOAP Survey totiž přinesl velké množství dat o publikování v režimu otevřeného přístupu i pro Českou republiku a tato data stále čekají na zpracování. A zajímá-li vás téma odborného publikování, nenechte si ujít ani recenzi knihy Jana Vymětala od Richarda Papíka.

Věřím, že v tomto čísle najdou zajímavé informace i inspiraci jak vědečtí pracovníci (kteří ocení teoreticko-metodologické texty), tak praktikující informační profesionálové (kteří se mohou inspirovat popisem konkrétních metod).

Za sebe i novou výkonnou redaktorku ProInflow Kateřinu Hoškovou přeji, aby inspirace v textech ProInflow bylo pro vás co nejvíce,

Ladislava Suchá